

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інженерно-технологічний факультет

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ),
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Збірник матеріалів
IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції

ПДАУ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра будівництва та професійної освіти

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти

у Полтавській області

Регіональний центр удосконалення вчителів "WOM"

в Бельсько-Бяла (Польща)

ВСП «Фаховий коледж управління, економіки і права Полтавського
державного аграрного університету»

ВСП «Лохвицький механіко-технологічний фаховий коледж
Полтавського державного аграрного університету»

ВСП «Хорольський агропромисловий фаховий коледж
Полтавського державного аграрного університету»

ВСП «Березоворудський фаховий коледж

Полтавського державного аграрного університету»

ДНЗ «Гадяцьке вище професійне аграрне училище»

Харківський державний професійно-педагогічний фаховий коледж
імені В.І. Вернадського

IV ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ), ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

м. Полтава, 20-21 травня 2026 р.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ),
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів
IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції

Полтава 2026

УДК 63.001:65.001:30.001:10.001
С 91

С91 Сучасні тенденції підготовки майбутніх фахівців у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти: зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., (м. Полтава, 20-21 трав. 2026 р.) / ПДАУ: ред. кол. А. В. Антоненць, Ю. І. Овсієнко, С. В. Яхін. Полтава : ПДАУ, 2026. 160 с.

Редакційна колегія:

Антоненць А.В., к.пед.н., доцент; **Овсієнко Ю.І.**, к.пед.н., доцент; **Яхін С.В.**, к.т.н., доцент, завідувач кафедри будівництва та професійної освіти.

*Рекомендовано до друку
кафедрою будівництва та професійної освіти
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 16 від 04.06.2026 р.)*

У збірці представлено матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції “Сучасні тенденції підготовки майбутніх фахівців у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти” (м. Полтава), що відбулася 20-21 травня 2026 р. за результатами досліджень актуальних методолого-теоретичних і організаційно-методичних проблем розвитку професійної освіти; оптимізації освітнього простору в умовах сьогодення; інноваційних технологій навчання у процесі професійної підготовки фахівців аграрного профілю; інформатизації освітнього середовища ЗП(ПТ)О аграрного профілю засобами інформаційно-комунікаційних технологій; тенденцій і перспектив розвитку аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій в умовах сьогодення.

Матеріали тез призначені для наукових співробітників, педагогічних, науково- педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти усіх рівнів підготовки, керівників та фахівців підприємств та організацій.

Автори несуть повну відповідальність за зміст і достовірність поданих матеріалів. Висловлені в публікаціях наукові позиції і висновки можуть не збігатися з позицією редакційної колегії збірника.

УДК 63.001:65.001:30.001:10.001

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1

МЕТОДОЛОГО-ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Антонець А. В., Нічуговська Л. І. Основні функції професійного саморозвитку викладача фахових дисциплін аграрного профілю	12
Борозенець Н. С. Розвиток критичного мислення здобувачів аграрних ЗВО засобами прикладних задач з математичних дисциплін	14
Вашенко Т. С., Овсієнко Ю. І. Міжпредметні зв'язки вищої математики з фаховими дисциплінами у системі підготовки фахівців з обліку і оподаткування.....	16
Колесніченко І. А. Міжпредметні зв'язки вищої математики, фізики та дисципліни «Деталі машин» як засада наступності підготовки майбутніх агроінженерів	19
Кошова О. П., Волков С. І. Оптимізація роботи викладачів закладу вищої освіти засобами інформаційної системи EDU PLANNER	23
Кошова О. П., Ольховська О. В., Парфьонова Т. О. Удосконалення освітньої діяльності у закладах вищої освіти засобами програмної підтримки вивчення оптимізаційних задач.....	25
Олефіренко С. І. Розвиток творчого потенціалу учнів ліцею засобами математичної освіти: практико-орієнтований підхід	27
Пилипенко К. А., Рунчева Н. В. Методологічні засади впровадження тьюторського супроводу у професійній та фаховій передвищій освіті.....	30
Прілепо Н. В., Бондаревський М. Л. Розвиток етичної асертивності: нова парадигма soft skills ...	34
Шуть Б. І. Роль професійної рефлексії у становленні майбутнього фахівця фізичної культури та спорту	35

СЕКЦІЯ 2 ОПТИМІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Горда Т. М. Актуальні проблеми та перспективи викладання фізики у закладах фахової передвищої освіти	38
Красницький М. П., Марченко В. О. Використання флешкарток у вивченні аналітичної геометрії	40
Кузнецова Т. Ю. Сучасні підходи до організації освітнього простору у процесі викладання природничих дисциплін	42
Литвин А. Ф. Інноваційні підходи до організації освітнього простору у професійній підготовці логістів транспортної галузі	45
Рудик В. С. Гнучкий освітній простір: нові можливості підготовки конкурентоспроможних фахівців.....	48
Черненко О. О., Лушина А.А. Адаптивні системи штучного інтелекту як чинник підвищення якості та інклюзивності вищої освіти	51
Шаховніна Н. В. Організаційно-методичні засади розвитку емоційної компетентності педагогів в умовах кризових викликів.....	53

СЕКЦІЯ 3

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Гомля Л. М. Використання польових практик у формуванні екоорієнтованого мислення майбутніх учителів природничих наук	57
Кузьменко Г. М. Фізичні основи аграрних технологій у STEM-орієнтованому навчанні здобувачів професійної освіти	59
Мигаль О. М. Особливості підготовки майбутніх агроінженерів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: стратегічний досвід Гадяцького аграрного училища	62
Петраш Р. В., Петраш О. В. Роль технологій та інноваційних рішень у підготовці сучасного фахівця аграрного профілю	65
Попович Н. М. Інноваційні освітні підходи у підготовці фахівців будівельного профілю для аграрного сектору	67
Птиченко Т. А. Використання цифрових інструментів (Geogebra, Excel) у навчанні математики: формування дослідницьких компетентностей учнів	69
Сідамашвілі О. О. Інноваційні підходи до навчання аграрних спеціальностей із використанням технологій штучного інтелекту	72

СЕКЦІЯ 4
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗП(ПТ)О
АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ ЗАСОБАМИ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Овсієнко Ю. І., Атаманчук Я. Ф. Навчальна дисципліна «Вища математика» у системі професійної підготовки фахівців у сфері фінансів	75
Бойко І. О. Інформатизація освітнього середовища ЗП(ПТ)О аграрного профілю: інтеграція цифрових інструментів у навчальний процес	77
Бондар Л. В., Клітинський О.В. Впровадження цифрових та інноваційних технологій у підготовку фахівців спеціальності будівництво та цивільна інженерія в аграрних ЗВО	80
Іванов О. М. Використання ІОТ-технологій у підготовці майбутніх фахівців аграрного профілю як засіб формування цифрових компетентностей	82
Канівець І. М., Канівець О. В. Використання програми Geogebra при викладанні вищої математики для студентів інженерних спеціальностей	84
Кононець Н. В., Бунецька І. М. Китайський прорив у цифровій освіті: як створюються ресурси нового покоління	88
Овсієнко Ю. І. Використання інтерактивних візуальних технологій у навчанні вищої математики майбутніх фахівців із обліку і оподаткування та фінансів	91

Рижкова Т. Ю. STEM-технології як засіб розвитку цифрової компетентності здобувачів професійної освіти аграрної галузі	93
Чумак М. В. Диференціація навчання майбутніх агроінженерів у цифровому освітньому середовищі MOODLE (на прикладі дисципліни «Експлуатація машин і обладнання»)	95
Яхін С. В., Брикун О. М. Впровадження інноваційних інструментів AUTODESK INVENTOR 2027 у підготовку фахівців аграрного та харчового секторів.....	99

СЕКЦІЯ 5
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА,
ПЕРЕРОБКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ
ТА ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Брикун О. М. Технологічні особливості утилізації автомобільної техніки	102
Горяча О. Л. Вплив воєнного стану на розвиток аграрного сектору України	104
Дударь Н. І. Як виграти конкурентну боротьбу в АПК: головні тренди переробки цього року	107
Конкс В. С., Падалка В. В. Удосконалення конструкції рульового приводу колісних тракторів для покращення стійкості руху	110
Москалець Н. І., Костирєв В. С., Шевченко С. О., Іванкова О. В. До питання підвищення надійності машин при відновленні деталей	114
Костогриз Я. В., Падалка В. В. Удосконалення технології відновлення гвинтового шнеку композитними матеріалами	117
Котенко О. О., Падалка В. В. Удосконалення технології промивки системи мащення двигунів з використанням обладнання для механічного очищенням мастил	120
Логінська В. І., Падалка В. В. Удосконалення технології зберігання зерна з застосуванням обладнання для озонування	124

Парфьонова Т. О., Олексійчук Ю. Ф. Модель двопродуктової комбінаторної транспортної задачі на розміщеннях (переставленнях)	127
Опара Н. М. Тенденції розвитку аграрного виробництва України в умовах глобальних економічних викликів	129
Петрич М. А., Шкобель В. С., Іванкова О. В. Аналіз методів відновлення деталей сільськогосподарської техніки	133
Пилипенко К. А., Рунчева Н. В., Горяча О. Л. Системні загрози зеленої економіки: технологічний ризик, волатильність та загроза інвестиційних бульбашок	136
Удовиченко Ю. В., Падалка В. В. Удосконалення обладнання для первинної обробки зернових при зберіганні	140
Цимбаліста О. О., Падалка В. В. Удосконалення конструкції пружньо-демпфуючого механізму сидіння оператора трактора	143
Янгол Б. І., Падалка В. В. Удосконалення конструкції регуляторів подачі природного газу для газо-дизельних ДВЗ	147
Яценко Ю. В., Чумак М. В., Падалка В. В. Експлуатаційний моніторинг енергетичних засобів полтавського регіону для АПВ	150

4. Цветкова Л. Тьюторство як форма педагогічного супроводу руху учня за індивідуальною освітньою траєкторією. URL: <http://education-ua.org/ua/articles/1289-tyutorstvo-yak-forma-pedagogichnogo-suprovodu-rukhu-uchnyu-zaindividualnoyu-osvitnoyu-traektorieyu> (дата звернення 07.05.2026).

5. Пилипенко К.А., Марченко О.А., Постол А.А., Рунчева Н.В., Сальнікова М.В. Впровадження технологій тьюторства в заклади вищої освіти. *Соціальна робота та психологія: освіта і наука*. 2024. № 1. С. 61–66. DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2024-1-9> (дата звернення 07.05.2026).

Прілепо Наталія Володимирівна
старший викладач кафедри механічної та електричної інженерії
Полтавський державний аграрний університет

Бондаревський Максим Леонідович
здобувач другого (магістерського) рівня освіти,
спеціальність G11 Машинобудування (за спеціалізаціями), спеціалізація
G11.03 Технологічні машини та обладнання, Н7 Агроінженерія
Полтавський державний аграрний університет

РОЗВИТОК ЕТИЧНОЇ АСЕРТИВНОСТІ: НОВА ПАРАДИГМА SOFT SKILLS

Сучасна світова професійна освіта, не зважаючи на галузь, все частіше стикається із таким викликом як «Disillusionment Gap». Так звана *прогаліна розчарування* найчастіше виникає у фахівців, які втрачають свій етичний ідеалізм при виході на ринок праці. Не обійшла ця проблема й Україну. Результати досліджень свідчать про те, що перехід від чисто теоретичних етичних міркувань здобувачів вищої освіти, які вони демонструють у статусі студента, часто супроводжується «моральною ерозією» на реальних робочих місцях [1]. Відоме у щоденному спілкуванні як «рожеві окуляри», це поняття вже давно перейшло із простору психології у сферу загальної лексики, що лише утворює його розповсюдженість. І, хоча, інженерна етика або її похідні часто є обов'язковим освітнім компонентом освітніх програм у закордонних університетах, її, в основному, викладають лише як теоретичну дисципліну, яка не забезпечує набуття практичних навичок [2].

Незаперечним фактом є те, що підготовка майбутніх фахівців у будь-якому закладі освіти вже давно не обмежується набуттям лише hard skills. У той час, коли автоматизація та ШІ беруть на себе тягар рутинних обчислень та підрахунків, цінність людини-спеціаліста все більше залежить від її світогляду,

суджень та відповідальності. Здобувачі, які приходять на перше робоче місце із низьким рівнем володіння *soft skills*, часто виявляються погано підготовленими до ієрархічної, економічної та соціальної реальності виробничого середовища [3]. Саме тому, вирішення проблеми *прогалуни розчарування*, потребує від викладачів переосмислення того, як етика професійної діяльності або її елементи викладаються на всіх рівнях освіти, а саме переходу від моделі пасивного сприйняття інформації до впровадження практики етичної асертивності як нового виду *soft skills*.

Тлумачний словник визначає *асертивність* як особистісну рису, що може проявлятися через автономію, незалежність від зовнішніх впливів та оцінок, здатність самостійно регулювати власну поведінку, відстоювати свою точку зору, не порушуючи моральних прав іншої людини тощо [4]. Інтегруючи цю навичку в професійну, передвищу та вищу освіту, заклади освіти зможуть забезпечити своїх випускників лінгвістичними та психологічними інструментами, необхідними для підтримки професійної доброчесності під корпоративним та системним тиском. Якщо феномен *прогалуни розчарування* виникає, коли ідеалізована версія професії, яку здобувачі освіти підсвідомо формують під час навчання, зустрічається з прагматичною, часто неоднозначною реальністю галузі, це не свідчить про те, що студенти відмовляються від своїх етичних принципів, тому що їм бракує знань. Це говорить про те, що вони відмовляються від них, тому що їм бракує *soft skills* для захисту своїх цінностей та особистих кордонів.

Наразі, етика значною мірою розглядається як гуманітарний предмет та перелік правил, які потрібно запам'ятати. Однак, у професійному середовищі етична дилема рідко є прямим та очевидним вибором. Зазвичай, це спроба узгодити такі різноманітні поняття як технічні вимоги, виробнича необхідність, економічна ефективність, управлінням часом тощо. Без специфічної комунікативної навички висловлення своєї незгоди, молодий спеціаліст часто, за замовчуванням, обирає промовчати або слідувати прикладу своїх старших колег. З цього витікає, що, для того, щоб етична підготовка фахівців була ефективною, вона має бути адаптована до конкретних ролей, які виконуватимуть випускники.

На рівні професійно-технічної освіти, варто зосередитися на *праві на відмову*. Майбутніх кваліфікованих робітників потрібно навчити конкретній юридичній та професійній мові, необхідній для припинення певної дії, що може нести у собі ризик при порушенні правил безпеки. М'якою навичкою, необхідною для цього може бути впевненість, щоб висловити своє занепокоєння у колективі.

Випускники рівня професійної передвищої освіти часто обіймають посади середнього керівного складу. Їхня етична підготовка має бути зосереджена на *операційній доброчесності*, тобто здатності точно відображати реальні показники, навіть тоді, коли це може не відповідати плановим показникам. Їм потрібні навички посередництва та дипломатії, які могли б продемонструвати те, як відстоювати певні стандарти поведінки як перед підлеглими, так і перед керівництвом.

У вищій освіті, майбутні інженери та конструктори повинні опанувати *системну відповідальність*, що включає в себе здатність перекладати етичні проблеми мовою технічного ризику та фінансової відповідальності. Для випускника університету, етична асертивність повинна виглядати як здатність довести своєму співрозмовнику, що «зрізання кутів» сьогодні призведе до катастрофічних структурних або юридичних наслідків завтра.

Основною причиною перешкод у сприйнятті етичної освіти є її схильність до абстрактного моралізування. Тому, для здобувачів освіти актуально було б отримати навички етичних заперечень із використанням технічної термінології. Наприклад, замість того, щоб говорити: «Неправильно використовувати сталь нижчої якості», спеціаліста слід навчити говорити: «Використання цієї марки сталі збільшує ймовірність структурної втоми на 30%, що створює довгострокову відповідальність для компанії». Дотичні до даної тематики, освітні компоненти повинні включати елементи кейс-методів, зокрема таких, де викладач або однокурсник бере на себе роль неетичного керівника, який наполягає на порушенні встановлених норм або стандартів на основі тієї чи іншої причини. Причому, оцінка рівня володіння здобувача етичною асертивністю повинна залежати не від ступеня технічності його відповіді, а від демонстрації своєї здатності підтримувати професійні норми під соціальним тиском.

Незважаючи на можливість самостійного розвитку цієї soft skill, велику роль у процесі становлення її розповсюдженості будуть відігравати саме заклади освіти. Вони, на інституційному рівні, повинні сприяти створенню культури, де сумніви щодо реалізації технологічного процесу розглядаються як ознака професійної зрілості, а не як відсутність лояльності.

Підсумовуючи, можна сказати, що сучасна тенденція в професійній освіті зміщується від моделі простого володільця знаннями до моделі їх практичного застосування. Інженерна чи професійна етика, колись чисто теоретична освітня компонента, має бути переформатована на таку, що забезпечує досягання практичної навички діяти на основі своїх знань у складній професійно-соціальній ієрархії виробництва. Розвиваючи у здобувачів освіти soft skill з етичної асертивності, заклади професійної, передвищої та вищої освіти можуть забезпечити наступне покоління фахівців, здатних до відстоювання своєї позиції на різних рівнях керівництва. Ця трансформація буде важливою для безпеки, сталого розвитку та глобального промислового майбутнього.

Список використаних джерел

1. Priliepo N., Borovyk O. The Indispensable Imperative: Navigating the Evolving Landscape of Teaching Engineering Ethics in a Dynamic Societal Context. *Engineering and Educational Technologies*. 2025. Vol. 13 (2). P. 18-30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-9770.2025.13.02.02>
2. Martin D.A., Conlon E., Bowe B. A Multi-level Review of Engineering Ethics Education: Towards a Socio-technical Orientation of Engineering Education for Ethics. *Science and Engineering Ethics*. 2021. Vol. 27:60. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11948-021-00333-6>

3. Stewart C., Wall A., Marciniec S. Mixed Signals: Do College Graduates Have the Soft Skills That Employers Want?. *Competition Forum*. 2016. Vol. 14. P. 276-281. URL:

https://www.researchgate.net/publication/316066488_Mixed_Signals_Do_College_Graduates_Have_the_Soft_Skills_That_Employers_Want

4. Словник.UA. Портал української мови та культури : вебсайту. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D0%B0%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C>

Шуть Богдан Ігорович

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальність 015 «Професійна освіта»,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕФЛЕКСІЇ У СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Сучасна система професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту потребує не лише формування фахових знань, практичних умінь і методичних навичок, а й розвитку здатності до усвідомленого аналізу власної професійної діяльності. У цьому контексті особливого значення набуває професійна рефлексія, яка виступає важливою умовою становлення майбутнього фахівця фізичної культури і спорту як компетентного, відповідального, здатного до саморозвитку й самовдосконалення суб'єкта професійної діяльності.

Майбутній фахівець фізичної культури та спорту повинен уміти не лише планувати й проводити заняття, добирати ефективні методи навчання та тренування, а й аналізувати результати власних дій, оцінювати їхню доцільність, виявляти помилки, коригувати професійну поведінку відповідно до індивідуальних особливостей здобувачів освіти, спортсменів або учасників фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Професійна рефлексія сприяє усвідомленню майбутнім фахівцем власних сильних і слабких сторін, формуванню адекватної самооцінки, розвитку відповідальності за результати педагогічної та тренерської діяльності. Саме завдяки рефлексії здобувач освіти здатний осмислювати власний професійний досвід, визначати напрями подальшого саморозвитку, критично оцінювати ефективність застосованих методів і прийомів, а також адаптуватися до змінних умов професійного середовища.